

Klimavalg 2013- Forslag til videreføring

Kort historikk

Besteforeldrenes Klimaaksjon (BKA) ved leder Halfdan Wiik inviterte i **oktober 2011** ca 20 organisasjoner fra norsk samfunnsliv til å diskutere samarbeid om en mer offensiv klimapolitikk i Norge.

Møtet var positivt til å gå videre, og det ble i **Januar 2012** nedsatt et arbeidsutvalg (AU) bestående av Svein Tveitdal, BKA (leder), Hans-Jürgen Schorre, Kirkerådet , Silje Lundberg NU, Katrine Vinnes, Tekna og Andreas Ytrestad fra Concerned Scientists.

17. februar 2012 underskriver 25 organisasjoner brev til Statsminister Stoltenberg med krav om en mer ambisiøs klimapolitikk, og annonserer at de er enige om å starte kampanjen Klimavalg 2013. Det overordnede målet for kampanjen var å få klima høyest mulig opp på agendaen i valgkampen foran Stortingsvalget 2013.

27. August 2012 vedtas kampanjens faglige grunnlag. Kravet til norske politikere er at de skal føre en klimapolitikk slik FN anbefaler rike land å gjøre for at vi skal begrense den globale oppvarmingen til to grader over førindustriell tid.

21. september 2012 vedtas kampanjens 6 krav til politikerne. Det punktet som skapte størst diskusjon var kravet om redusert tempo i norsk oljeproduksjon. Fellesmøtet mente dette var fundamentalt å ha med (elefanten i rommet), og det medførte at Tekna og YS trakk seg fra kampanjen. Etter dette ble arbeidsutvalget utvidet til 8 personer som har ledet aksjonen frem til avslutning **10. september 2013**, da kampanjen ble formelt avsluttet, dagen etter valget.

Ved kampanjeslutt hadde 101 organisasjoner sluttet seg til kampanjen, og det var etablert 52 lokalgrupper spredt over hele landet.

For nærmere informasjon om kampanjen se eget notat om gjennomføringen

Hvorfor videreføring?

Å påvirke Stortingsvalget i 2013 var viktig. Å påvirke politikken etter valget er enda viktigere.

Den nye IPCC rapporten fastslår med enda større sikkerhet enn før at klimaendringene er menneskeskapte, og at tidsklemma og handlingsrommet for å forhindre katastrofale klimaendringer stadig raskt blir mer utfordrende. Blant annet bekrefter rapporten for første gang at vi har et begrenset karbonbudsjett å bruke, og at mesteparten av allerede kjente reserver av kull, olje og gass må forbli i bakken. Dette er særlig krevende for oljeland som Norge.

De aller fleste ledere som har vært intervjuet på hjemmesiden vår har vært positive til en videreføring av kampanjen.

Lederen i Norges Bondelag Nils T. Bjørke skriver: «Min overbevisning og mitt enkle svar er: Arbeid med klima og energitfordringer er et langsiktig arbeid som krever kontinuitet.» Selve valgkampanjen er sjølsagt slutt mandag kveld. Men det vil være en stor politisk feil – og et svik mot gnist og forhåpninger som er skapt – hvis vi ikke i det minste gjør et FORSØK. Som Besteforeldreaksjonen sa i sin første henvendelse til andre organisasjoner: Det er bare en ny bredde-bevegelse som kan skape bevegelse i det politiske rommet. Men vi bør stille et krav om at minst halvparten av organisasjonene er med på en slik videreføring av arbeidet, i form av en mer permanent klimaallianse («Klimavalg 2017»?).

I en epost på valgdagen skriver tidligere stortingsrepresentant og medlem av Besteforeldrenes Klimaaksjon Per Aunet i en epost:

TING TAR TID! Nå skal vi virkelig starte arbeidet. Folk flest har ikke hatt kjennskap til Besteforeldrenes klimaaksjon. Folk flest ante ikke hva "Klimavalg 2013" var. Folk flest kjenner ikke forskjellen på vær og klima. Nå er grunnlaget lagt for arbeid som vil gi resultater så det svir i 2017, om ikke norske politikere i alle partier tar klimautfordringene på en langt, langt, langt mer alvorlig måte om 4 år. Men selv om "ting tar tid", så haster det så mye at vi ikke har tid til å slappe av lengre enn til i morgen. Full innsats vil være nødvendig i dagene, ukene, månedene og årene framover. Hvilken viktigere beskjefligelse kan vi besteforeldre bruke tid på enn å redde vår klode for fremtidens generasjoner? Lykke til videre i felles innsats fra i morgen av! Vi skal kunne se våre barnebarn i øynene.

Disse sitatene, og kommentarene fra lederne av 30 organisasjoner som har uttalt seg taler for seg selv. Det er ikke snakk om hvorvidt Klimavalg 2013 skal videreføres, men i hvilken form!

Godt grunnlag å bygge videre på

Det at 100 organisasjoner og over 50 lokalgrupper har sluttet seg til, gjør at vi ikke trenger å starte på nytt.

Vi har et omforent faglig grunnlag og politiske krav som enkelt kan oppdateres med utgangspunkt i de nye IPCC rapportene som kommer i 2013-2014.

Det kanskje mest kontroversielle kravet om å redusere norsk oljeutvinning, var kanskje også det som fikk størst gjennomslag i løpet av valgkampen. Nå kan vi diskutere omstillingen av Norge vel vitende om at oljeutvinning er en del av den offentlige norske debatten.

Vi har en hjemmeside, twitter-konto og facebook-kontoer det kan bygges videre på.

Klimavalg 2013 skaffet fellesrom for mange aktiviteter. Lokale ildsjeler rundt om i landet klarte å skape nye allianser lokalt. Framtiden i våre hender kunne foreta en partievaluering basert på Klimavalg 2013 sine krav, og fikk mer oppmerksomhet gjennom dette enn hvis de hadde tatt et slikt initiativ alene. Bøkene om klimajobber og norsk olje ble drevet frem av «klimakameratene», men utgitt med støtte fra Klimavalg 2013. På aksjonsdagen 24. august i Oslo, hadde vi plakater som både slo opp den felles klimakonserten, og som nevnte forfatterens arrangement, gudstjeneste i

domkirken og konsert på Blitz. Alle var ikke med på alt av dette, men vi fikk viktige synergier ut av å la alliansen som helhet forsterke de enkelte aktivitetene. Vi tror vi har enda mer å hente her. Delvis ved at de mange lokale knoppskyttinger fra klimavalg 2013 fortsetter å blomstre: Mer samarbeid lokalt mellom organisasjoner vil gi oss flere eksempler på større vellykkede arrangementer. Men delvis kan også slike synergier oppstå ved at flere av organisasjonene eller nystartede frivillige initiativ a la Arkitekter, Ingeniører og Forfattere for klima, ber om klimaalliansens navn og støtte til sine initiativer.

Suksessfaktorer

Når vi ser fremover mot det en fremtidig klimaallianse kan bli, er det verdt å fremheve noen suksessfaktorene så langt. Disse er det naturlig å bygge videre på. Viktige suksessfaktorer som er nærmere beskrevet i notatet om kampanjegjennomføring var:

- Organisering av frivillig innsats
- Lage rom for økt innsats mot klimaendringer sentralt og lokalt
- God tid på utvikling av faglig grunnlag og politiske krav
- Enighet om enkle krav gjennom god prosess som skaper eierskap. Tillegg eller endringer under kampanjen er svært vanskelig og lager lett splid mellom ulike interesser.
- Samling om felles milepæler
- Aktiviteter som ikke konkurrerer med, men styrker medlemsorganisasjonenes egne (for) mål

Forslag til hovedmålsetting på lang og kort sikt

Lang sikt:

Bidra til et levelig klima for kommende generasjoner ved å:

- Sørge for at Norge gjør sin andel av nødvendige klimatiltak for at 2 graders kritisk grense ikke overskrides
- Få gjennomslag for kampanjens hovedkrav til norsk klimapolitikk

Kort sikt:

- Oppdatere det faglige grunnlaget etter de nye IPCC rapportene som kommer i 2013-14. Fortsatt begrenset til ca. en side. Oppdatere de seks kravene til klimapolitikken tilsvarende
- Lokale myndigheter spiller en stadig viktigere rolle i klimakampen. Formulere krav til kommunevalget i 2015 (vi startet Klimavalg 2013 23 måneder før Stortingsvalget). Utarbeide seks krav til kommunepolitikerne i samsvar med de overordnede målene i Klimavalg 2013. Organisasjonene kan da spisse dette etter egen prioritering.
- Arbeide for å trekke oljefondet og fond i norske kommuner ut av investeringer i fossilindustrien og inn i fornybarindustrien (bidrar til det nødvendige skiftet og redusere økonomisk risiko).

- Videreføre arbeid med hjemmeside, twitter, facebook, media og kunnskapsformidling (se liste med mulige aktiviteter vedlagt)

Organisering

Ambisiøs modell

Et nytt arbeidsutvalg, som denne gangen vil måtte ivareta mange flere organisasjoner, bør kombinere organisatorisk tyngde og representativitet fra «OrganisasjonsNorge», med ildsjeler skapt gjennom frivillig innsats i mer «løse» nettverk. Det nye AU må være ansvarlige og ryddige ovenfor felles krav, ha fokus på milepæler vi kan samle oss om, men også være kreative i å legge til rette for mest mulig alliansebygging på tvers, slik at den folkebevegelsen Klimavalg 2013 la grunnlaget for, kan bli en realitet som flytter norsk klimapolitikk.

Utgangspunkt for diskusjon:

- Medlemsmøtene gjøres om til årsmøte som samles en gang i året. Årsmøtet velger arbeidsutvalg og vedtar faglig grunnlag, politiske krav og kortsiktige og langsiktige målsettinger
- Årsmøtet velger leder og et arbeidsutvalg på 9 personer: To fra fagbevegelsen, to fra kirkelige organisasjoner, to fra miljøorganisasjoner, en fra Besteforeldreaksjonen, en fra akademiske medlemsgrupper og en fra øvrige organisasjoner. AU leder arbeidet gjennom året og godkjenner arbeidsplaner og policy etter retningslinjer fra årsmøtet. 4 -6 styremøter per år.
- I tillegg arrangeres et årlig fellesmøte med fokus på faglig grunnlag og faglige aktiviteter
- AU ledes av en person med erfaring fra frivillig styrearbeid, som har tillit og integritet når det gjelder partinøytralitet, gode klimakunnskaper og tid og evner til å fronte alliansen i media. Det vil være en fordel om lederen kan lønnes slik at han eller hun kan jobbe for alliansen på heltid.
- Det daglige arbeidet i alliansen utføres for øvrig av et sekretariat som bemannes etter behov og tilgjengelige ressurser. I tillegg til leder bør det være en minimumsbemanning på en person på heltid + hjemmeside/sosiale media og mediearbeid på deltid samt frivillig arbeid etter modell fra Klimavalg 2013.
- I tillegg kan enkeltorganisasjoner ta på seg spesialoppdrag godkjent av AU (Eksempel : partievalueringen utført av FIVH, Hev Stemmen organisert av Norsk Klimanettverk)
- Det etableres et faglig utvalg for kvalitetssikring av faglig grunnlag og bidrag med fagartikler og kunnskapsbygging
- Lokale nettverk videreføres/videreutvikles

Forenklet modell

En kampanje "Kommuneklimavalg 2015" etter modell fra Klimavalg 2013

Finansiering

Klimavalg 2013 hadde et totalbudsjett på noe under en million kroner. I tillegg ble frivillig innsats i arbeidsutvalget og sekretariatet beregnet til ca 3 årsverk, og frivillig innsats fra organisasjonene og lokallagene til ca. 3 årsverk

Finansieringsbehov for 2014-15 for ambisiøs modell foreslås til 2 millioner kr til lønn, informasjonsmateriale og arrangementer. For forenklet modell foreslås 1 million kr som sist.

Noen av de foreslåtte aktivitetene kan det søkes prosjektfinansiering for. Resten må samles inn fra medlemsorganisasjoner, frivillige bidrag og sponsorer.

I tillegg tas sikte på rekruttering av frivillige med til sammen 6-10 årsverk.

Forslag til prosess

Notat om videreføring godkjent av AU sendes til medlemsorganisasjonene 12. oktober

Fellesmøtet innkalles til møte 13. November 14-16 i Oslo med følgende agenda:

- Diskusjon om opplegg for videreføring med utgangspunkt i notat.
- Valg av interimsstyre og valgkomite
- Fastsettelse av dato og agenda for årsmøte

Froland 11. oktober 2013

Svein Tveitdal